

۲۰۱۸ / ۰۳ / ۰۴

سرلوح مرادزی

امراالله صالح، د بغدادی پیر په جامه کې!

تېره پنجشنبه د مارچ په لومړۍ نېټه، ولسمشر غني د هېواد د امنیتي او دفاعي ځواکونو د ملي ورځې د لمانځې مراسم کې ويلي ول «مور د جنگ او سیاست په دواړو ډگرونو کې بريالي یو او د غازي امان الله خان د نابشپړ شوي څپرکي د بشپړتوب لپاره گډې هڅې کوو. افغانستان مور ته چا نه دی رابخښلی، مور په خپلو قربانیو استقلال او ازادې تر لاسه کړې ده»

ولسمشر خپله وینا کې افغان سرتیري او افسران د غازي امان الله خان لمسیان بللي وو. د ولسمشر غني داسې څرگندونو، امراالله صالح چې اوس یې ټول پېژني او بیا پېژند ته یې اړتیا نه لېدل کېږي قهرولی او په یوه لس ماده بزه لیکنه کې یې د غازي امان الله خان او ولسمشر غني د واکمنۍ دواړه پېرونه په سترگو رپ کې گزو گام کړی او د دواړو برخلیک یې په خپل حکم یو شان او بدمرغه گنلي دی!

دا لومړی ځل نه دی چې د غازي امان الله خان د نویتوب او مدرنیته هلوځلو او پلانونو په اړه د ولسمشر غني څرگندونې تر سقاوي نیوکو لاندې نېول کېږي او د سقاو لمسیان داسې انگیري چې گوندې نن هم کولای شي د نویتوب او پرمختګ موخي او پلانونه د سقاو د مهال پشان په نطفه کې شنډې کړي.

ورم کال، احمدولي مسعود چې د خپل ورور احمدشا مسعود به نوم یې بنسټ جوړکړی، د خپل بنسټ له پټې یې ولسمر غني په دې غندلي وو چې ولسمشر د افغانستان او ترکمنستان ترمنځ د ریل گاډي د پرانیستې په غونډه کې ويلي وو «نن په دې ډېر ویاړم چې د خپل ملي اتل امان الله خان یو ارمان مو په حقیقت بدلېږي.»

دا چې نن امراالله صالح د خپلواکۍ او د هېواد له ملي تاریخه د سرتیرو او افسرانو په خیرتیا ولسمشر ته سپورې ستغې لیکي او وایي «ده هه سال است در مکاتب و دانشگاهای داخلی، تاریخ افغانستان رابصورت ناقص و اوسانه بلوسانه درس می دهند واز این رو فهم باسوادان جامعه از تاریخ واقعی افغانستان ابرالود و خاکی است»

پښتو ژباړه، «لسگونه کلونه کېږي چې بنوونځیو او پوهنتونو کې د افغانستان تاریخ نیمگړی او د افسانو په دود تدریس کېږي چې په داسې لارې د افغانستان له ریښتیني تاریخ څخه د ټولني د لوستو کسانو پوهه تته اوڅره ده»

پوښتنه دا ده، بناغلي صالح د افغانستان پرځای، د هېواد ریښتیني تاریخ چیري او کوم بنوونځي او پوهنځي کې لوستی چې د زده کړې کچه یې تته او څره نه ده، بلکې د نورو افغانانو په توپیر روښانه او ځلانده ده؟ څوک چې د ملي هویت، افغانیت، ملي گټو او ارزښتونو په اړه خیرن ذهن ولري، د پوهېدو وړ ده چې هغه هیڅکله داسې ذهن د افغانستان په بنوونځیو او پوهنتونو کې نه دی تر لاسه کړی!

همدارنگه دا چې پرون احمد ولي مسعود، افغانستان ته د ریل گاډي د راتگ سره سم د غازي امان الله خان په وړاندې د سپکاوی کوم غبرگون ښی، شالید یې د سقاویانو له زړې دوسې سره تړاو لري.

لکه څنګه چې زرو سقاویانو د هېواد ودانې، پرمختیا او د افغانانو سوکالي او امنیت نه شو لېدای، لمسیان یې هم له هغه څو ځلي زیات نه شي منلای!

که زرو سقاویانو تېر مهال امانی غورځنګ او د هغه د نویتوب، مدرنیته او پرمختګ پلانونه او موخي د انگریزي جاسوسانو لکه بغدادی پیر (دیوید جونز) په مرسته شنډې کړي، نن د امراالله صالح پشان د سقاو لمسیان غواړي د غازي امان الله خان د پلانونو نیمگړي فصل چې ولسمشر غني یې بشپړتوب او پلېتوب ته ځان ژمن بولي، په وړاندې لوی خنډ وگرځي!

البته نویو سقاویانو دا ځل د انگریز پرځای، د روسیې او ایران مرستو ته سترګې نیولي، د ولسمشر غني په مشرۍ د راټوکېدلي نویتوب او پرمختګ په وړاندې یې سوگند خوړلی او په ټول ځواک هڅه کوي چې له بریا مخکې یې رانسکور کړي!

د سقاو لمسیان د ولسمشر غني تگلار او اقتصادي پلانونه د امریکا او نړیوال بانک د دندو د مهال فکر بولي، کټ مټ لکه پخوانو سقاویانو چې د غازي امان الله اصلاحي پروگرامونه پردي گڼل او د هغو د پلېتوب په مخنیوي کې یې د جهل او تورتم له لښکره گټه پورته کړه، نن هم د نویو تگلارو په اړه د پخوانو ورته لارو او په مخنیوي کې یې د جهل او تورتم له لښکر او د لنډه غرو له مافیا گټه پورته کیري.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دلیکنې د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

د حیرانتیا وړ دا ده، د ولسمشر غني د سیاسي تگلار او اقتصادي پلانونو په وړاندې بدیل نه بنودل کېږي، سمونکی او اصلاحي وړاندیز نشته، ټوله هڅه دا ده چې دا پلانونه افغاني ټولني ته پردي وپېژندل شي او د غازي امان الله خان تر مهال سل کلونه وروسته هم ټولني ته مخکې له وخته وگڼل شي او د هغو په وړاندې ټولنه راپاڅوي! په دې اړه امرالله صالح خپله تازه لیکنه کې «چرا شعار فصل ناتمام امان الله خان به دل ها نمي نشیند» ترسر لیک لاندې لیکي «امان الله خان د اروپا له سفر وروسته، د هغو هېوادو د پرمختګ څخه اغیزمن شوی وو. د نوموړي په فکر د افغانستان خلک په فکري ډول ډېر وروسته پاتې ول. امان الله په اجماع باور نه درلود او د خلکو د ذهنونو له سمون وړاندې یې د بنسټونو په سمون پیل وکړ. اوس اشرف غني غواړي د خلکو له اجماع پرته، په افغانستان کې هم د امریکا او نړیوال بانک د دندو د مهال فکر وکړي او په افغانستان کې د امان الله خان نیمګړی فصل بشپړ کړي»، پښتو ژباړه

که د غازي امان الله خان او ولسمشر غني د تگلارو او د خلکو اجماع په اړه نیوکه، له یوه روغ او جوړوونکي دریځ وشي چې خیر او ګټه یې افغاني ټولني ته ورسېږي، ستونزه نشته، خو که داسې نیوکه له رنځور او د پردیو د مزدور ذهنه څڅیري چې نه یوازې واقعیتونه سرچپه بڼې، بلکې غواړي د داسې پلانونو او تگلارو په نیوکه ټولنه د حکومت له تگلارو او پلانو بې برخې کړي او د خلکو د اجماع په نوم د جهل او خرافاتو له لښکر ملاتړ وشي، نه بخښل کېدونکي نیوکه او عمل دی!

ولسمشر غني د خلکو اجماع ته د ژمنتیا په پار، ګټلې ټولټاکنې له عبدالله عبدالله سره نیمايي کړې. ولسمشر غني فکر کاوه، که د عبدالله عبدالله ډله د اپوزیسیون او د حکومت د مخربې قوې پرځای حکومت کې راګډه شي، د حکومت کښتۍ به د ژغورنګ ساحل ته روغه ورسېږي. اوس هم په بنسټیزه چارو کې ولسمشر د افغانانو د ټولو قشرونو سره سلا کوي او په دې اړه نیوکې د نورو غرضونو لپاره کېږي چې شکر دی افغانان، ټول پرې پوهیږي او په دې اړه ځانګړي سپیناوي ته اړتیا نه لېدل کېږي.

د افغانانو د اجماع په اړه د ولسمشر غني وروستی څرګندونه چې د هېواد امنیتي او دفاعي ځواکونو د ملي ورځې د لمانځې په مراسمو کې یې کړي وه، دلته راالخم «مور په سوله باندې ملي اجماع کوو، ځکه یقین لرو چې دا وطن سولې ته اړتیا لري او دا د لوی خدای لارښوونه ده او مور یې تعقیبو»

د امرالله صالح د غورونو د پرانیستیا لپاره باید وریاده کړم، مور د غازي امان الله خان او نورو پښتنو واکمنیو سربېره د بچه سقاو، حبیب الله کلکاني او په ۱۹۹۰ کلونو کې د برهان الدین رباني په نوم له پښتنو پرته، دوه نورې واکمنۍ هم درلودې. هلته د افغانانو اجماع په کوم حال کې او چیرې وه؟ هلته د ټولني د پرمختګ لپاره تگلار او پلانونه څه وو؟ ایا بناغلی امرالله په دې اړه د کومې علمي تگلار او پلان درک بنودلای شي؟

دا چې د سقاو پلانونو او تگلارو افغانستان وېجاړ او ښار کړ او د امان الله خان د نویتوب او مدرنیتي مخه یې ډب کړه او د رباني پلانونو کابل او ټول افغانستان کنډر کړ، امرالله صالح دا یوهم نه یادوي! پوښتنه دا ده، د دغه پیرد وحشتونو او بربریت په اړه، امرالله صالح د کوم ملي مصلحت په لامل چوپ دی او خوله یې ولې په امبور نه وازیږي؟

امرالله صالح خپله لیکنه کې په ولسمشر غني او غازي امان الله خان نږدې لس دغسې بې سروته نیوکې چې له پخوا راهیسې د پردیو ملایانو، پیریانو او جاسوسانو لخوا ادامه لري، یو بل پسې لږ کړي، ټولې تکراري او په ځواب ویلو نه ارزې.

د سقاو لمسیان دغسې تکراري نیوکې هغه وخت لازياتي کوي چې څوک د غازي امان الله خان د پلانونو او تگلارو یادونه وکړي او یا هېواد کې د ابادۍ او د افغانانو د سوکالی په اړه کوم ګام واخیستل شي!

پای

د پانوی شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلینکې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ